

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

І Н С Т Р У К Ц І Я

№ 4

**з охорони праці при роботі на поліграфічному
обладнанні**

м. Суми

ЗАТВЕРДЖЕНО:

наказ ректора

від 18.01.2024 р.

№ 0034-І

І Н С Т Р У К Ц І Я № 4

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ НА ПОЛІГРАФІЧНОМУ ОБЛАДНАННІ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія інструкції поширюється на працівників, які виконують роботи на поліграфічному обладнанні (брошурувально-палітурні роботи, світлокопіювальні роботи на електрографічному апараті, робота на малих офсетних машинах тощо).

1.2. До роботи на поліграфічному обладнанні допускаються працівники не молодше 18 років, які пройшли медичний огляд, вступний та первинний інструктажі з питань охорони праці та пожежної безпеки, а також навчання безпечним методам ведення робіт на такому обладнанні.

Перед початком виконання робіт, пов'язаних з експлуатацією електрообладнання, працівник повинен пройти інструктаж для отримання І групи з електробезпеки.

1.3. Працівники повинні один раз на 3 місяці проходити повторні інструктажі з питань охорони праці, а при виконанні разових робіт, безпосередньо не пов'язаних із посадовими обов'язками або обов'язками за спеціальністю, – цільовий інструктаж відповідно до характеру виконуваної роботи.

1.4. Один раз на рік працівники повинні проходити перевірку знань відповідних нормативних актів з охорони праці та пожежної безпеки.

1.5. Кожен працівник під час виконання своїх трудових обов'язків повинен:

– виконувати тільки ту роботу, яка передбачена робочими інструкціями або доручена йому керівником;

– дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку;

– знати будову та принцип роботи обладнання, що експлуатується;

– дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету;

– знати і виконувати вимоги правил пожежної безпеки, знати місця знаходження первинних засобів пожежогасіння та уміти ними користуватися;

– знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, вимоги санітарно-гігієнічних норм і правил, вміти надавати домедичну допомогу;

– користуватися передбаченими засобами колективного та індивідуального захисту.

1.6. Основними шкідливими та небезпечними виробничими факторами, які за певних обставин можуть призвести до травматизму чи професійних захворювань, є такі:

– підвищена напруга електричної мережі;

– частини механічного обладнання, що рухаються або обертаються;

– шкідливі хімічні речовини (озон, ацетон, гас, ортофосфорна кислота тощо);

– підвищена температура поверхонь нагрівальних елементів.

1.7. Працівник безоплатно забезпечується спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до діючих Типових галузевих норм чи норм, передбачених Колективним договором.

1.8. Працівник має право відмовитися від роботи, якщо умови її виконання створюють загрозу його здоров'ю або життю чи суперечать вимогам нормативних актів з охорони праці.

1.9. За порушення вимог цієї інструкції працівник несе адміністративну, дисциплінарну та карну відповідальність згідно діючого законодавства України.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Працівник перед початком роботи повинен:

– одягнути та привести до ладу передбачений для виконання роботи спецодяг, спецвзуття та ЗІЗ;

– оглянути і привести в належний стан робоче місце, прибрати з нього все зайве;

– оглянути інструмент, інвентар, пристосування, перевірити їх справність;

– перевірити справність припливно-витяжної вентиляції;

– перевірити справність вмикаючого, вимикаючого і гальмівних механізмів обладнання (надійність автоматичного зупинення при увімкненні машини);

2.2. Перед початком роботи на різальній машині необхідно перевірити наступне:

– міцність кріплення та правильність положення ножа, маховика, ножотримача, притискача, наявність та стан заземлюючого пристрою;

– верхнє положення ножа (ніж не повинен виходити за нижню площину);

– надійність притискувачів, функціонування запобіжних пристроїв (для відштовхування рук, фотоелектричних і високочастотних блокувань, механізму вмикання двома руками).

2.3. Перед початком роботи на електрографічному апараті необхідно:

– перевірити справності касет репродукційної камери і ванночки проявника на електрографічному апараті;

– очистити елементи оптичної системи;

– установити ванночки проявника за рівнем;

– перевірити правильність встановлення швидкості проявлення;

– відрегулювати встановлення освітлювальних ламп;

– перевірити справність та ефективність системи електризації.

2.4. При виявленні загрози безпечному проведенню роботи, необхідно доповісти про це безпосередньому керівнику і до роботи не приступати. Дозволяється приступати до роботи тільки після усунення виявлених недоліків.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. Працівник під час роботи повинен бути уважним, не відволікатися та не відволікати інших працівників.

3.2. При заміні дроту на дротошвейній машині її необхідно спочатку зупинити, відключити від електричної мережі і тільки після цього заправляти дріт.

3.3. Для запобігання опікам не допускається торкатися руками плити пресу, оскільки її температура може досягати 150 – 180 °С.

3.4. Під час ручного зшивання слід користуватися справним електроінструментом.

3.5. При зшиванні брошур не допускається підставляти руки під зшивальний вузол.

3.6. Не допускається вмикати блок живлення електрографічного апарата без навантаження, а також працювати на апараті зі знятим кожухом.

3.7. Не допускається торкатися струмовідних частин електрообладнання і наближати руки до високовольтних ланцюгів.

3.8. Працювати на електрографічному апараті допускається тільки при увімкненій системі вентиляції.

3.9. Під час роботи, проведенні ремонтних та підготовчих робіт з легкозаймистими рідинами необхідно дотримуватися вимог пожежної безпеки.

- 3.10. Працівнику забороняється:
- виконувати роботу без використання передбаченого спецодягу, спецвзуття та ЗІЗ;
 - користуватися несправним ручним та електроінструментом;
 - допускати в робочу зону сторонніх осіб;
 - передавати в користування робочий інструмент, електрообладнання тощо особам, які не мають на це відповідного дозволу;
 - залишати працююче обладнання без догляду.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1. Вимкнути поліграфічне обладнання.
- 4.2. Привести робоче місце в належний стан, зібрати та перенести у відведені місця залишки матеріалів, їх відходи, інструменти тощо.
- 4.3. Зняти спеціальний одяг, спецвзуття, інші ЗІЗ та помістити до їх місця зберігання.
- 4.4. Вимити руки, обличчя, при необхідності прийняти душ, переодягнутися у чистий одяг.
- 4.5. Доповісти керівнику про виявлені під час роботи недоліки.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. В процесі роботи можуть виникнути наступні аварійні ситуації:
- загоряння обладнання або матеріалів, виникнення пожежі;
 - пошкодження ізоляції електрообладнання, виникнення напруги дотику та крокової напруги.
- 5.2. У разі виникнення аварійної ситуації необхідно:
- обгородити небезпечну зону і не допускати в неї сторонніх осіб; якщо обстановка не загрожує життю і здоров'ю працівників і не повинна призвести до більш тяжких наслідків, необхідно її зберегти такою, якою вона була на момент настання події, для проведення розслідування;
 - при пожежі приступити до її ліквідації; якщо погасити пожежу своїми силами неможливо, викликати пожежну команду;
 - повідомити про те, що сталося, керівника робіт.
- 5.3. У разі настання нещасного випадку:
- негайно звільнити потерпілого від дії уражаючого фактору;
 - перенести його в безпечне місце;
 - визначити стан потерпілого, при необхідності надати йому домедичну допомогу, а у тяжких випадках викликати екстрену медичну допомогу.
- 5.4. При ліквідації аварійної ситуації виконувати вказівки керівника робіт.

Склав:

Директор видавництва СумДУ

Світлана МЕДІНА

Узгоджено:

Начальник відділу охорони праці

Олег КОМІСАР

В.о. начальника юридичного відділу

Наталія ЗАЙКА